

TETANOS

Deprem gibi doğal afetleri takiben oluşan molozlar ve toprağa maruz kalmak, insan veya hayvan atığı ile doğrudan temas etmek tetanosa neden olabilir.

Nasıl Bulaşır

Bakterilerin (Clostridium tetani sporları) vücuda genellikle derideki bir yara veya yarıktan girmesi sonucu oluşur. Yenidoğan tetanosu genellikle göbek bağı enfeksiyonları sonucu oluşur.

Bulguları Ne Zaman Ortaya Çıkar?

Bakteri bulaşmasından 3-21 gün sonra, yenidoğan tetanosunda 4-14 gün sonra ortaya çıkar.

Bulguları Nelerdir?

Beyin, omurilik ve sinirler etkilenir.

- Karşı konulmaz kas kasılmaları
- Havaleler
- Ölüm

Tetanosdan Korunma

Yolları:

1. Yara bakımı
2. Aşılama ve immün globulin kullanımı
3. Seçili olgularda antibiyotik kullanımı

Kaynak:

Tetanus: For Clinicians | CDC

<https://www.cdc.gov/tetanus/clinicians.html>

Çeviri ve Derleme: Doç. Dr. Manolya Kara-Uzm Dr. Taylan Çelik

TETANOS

TETANOSDAN KORUNMA YOLLARI

Yara Bakımı

Aşağıdaki yaralanmaların tetanos riski yüksektir:

- Kir, toprak, dışkı veya tükürük (örneğin, hayvan veya insan ısırığı) bulaşmış
- Derin ve delici alet yaraları
- Ölü doku içeren yaralar (örn. nekrotik veya kangrenli yaralar),
- Donma, ezilme yaralanmaları,
- Kopma kırıkları
- Yanıklar

Sağlık uzmanları tüm yaraları temizlemeli, kiri veya yabancı maddeleri ortamdan uzaklaştırmalı.

Aşılama

- Aşı durumu bilinmeyen veya aşılanmamış kişilere yaşa uygun tetanos aşısı (DTaP, Tdap, Td) uygulanmalıdır.

Türkiye’de aşıları düzenli yaptırılan tüm çocuklar

- 2.- 4. – 6. ve 18. aylarda DTaB-IPV-HiB (Beşli karma aşı) içerisinde
- 4 yaşta DTaB-IPV (Dörtlü karma aşı) içerisinde
- 13 yaşta Td (Tetanos-difteri aşısı) içerisinde Tetanos aşılarını olurlar

Bkz. Tetanos Aşısı Uygulama Tablosu

Aşı’ya ek olarak TIG (tetanos immunglobulin) kimlere uygulanmalı?

- Kirli yaraları olan ve aşılanmamış veya ilk 3 doz aşı serisini almamış kişilere
- Kirli yaraları olan HIV enfeksiyonu veya ciddi bağışıklık yetmezliği olan kişilere (aşı geçmişine bakılmaksızın)

Mümkün olan en kısa sürede uygulanmalı ama geç başvuran hastalara da verilmelidir. Aşılanmadığı düşünülen hastalarda yaralanmadan 21 gün sonrasına kadar TIG ve eş zamanlı olarak tetanos aşısı yapılmalıdır.

Antibiyotik Gerekir mi?

Kirli yaralar, delici yaralar, karın travması, bileşik kırıklar, 5 cm'den büyük kesiler, cansız doku içeren yaralar, el veya ayak gibi yüksek riskli anatomik bölgeler gibi enfeksiyon riski yüksek olan yaralarda hekimler Metronidazol ile antibiyotik profilaksisi başlayabilirler.

Önceki aşı	Temiz küçük yara		Kirli** (DEPREM YARASI)	
	Aşı	TIG	Aşı	TIG
3 dozdan az veya bilinmiyor	Evet	Hayır	Evet	Evet
En az 3 doz veya daha fazla	Son dozun üzerinden en az 10 yıl geçmişse	Hayır	Son dozun üzerinden en az 5 yıl geçmişse	Hayır